

Strategi för ökad patientsäkerhet, Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Kopier

Dokumentnamn: Strategi för ökad patientsäkerhet, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Dokument ID: 09-802678

Revisionsnr: 1

Inledning

Regeringen har beslutat om en Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet ”Agera för säker vård” (2020 – 2024). Handlingsplanen ska bidra till att utveckla och samordna arbetet med patientsäkerhet i landet.

Visionen i handlingsplanen är God och säker vård – överallt och alltid med det övergripande målet att ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada.

Region Gävleborgs strategi för patientsäkerhet utgår från den nationella handlingsplanens mål och vision. Det operativa arbetet med mål och aktiviteter inom Gävleborg hanteras i Stratsys patientsäkerhetsmodul på VC och VEC nivå.

Hälso och sjukvårdsdirektör fastställer strategin och uppdrar till Patientsäkerhet och vårdkvalitet att leda det övergripande arbetet med att implementera och följa upp strategins delmål.

Nationella handlingsplanen för patientsäkerhet

Den Nationella handlingsplanen för säker vård beskriver förutsättningar och fokusområden för en säker vård:

[Socialstyrelsen \(2020\) Agera för säker vård, Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024](#)

Grundförutsättningar för en säker vård:

- Engagerad ledning och tydlig styrning
- En god säkerhetskultur
- Adekvat kunskap och kompetens
- Patienten som medskapare

Fokusområden som kan stärka arbetet för en säkrare vård:

- Ökad kunskap om inträffade vårdsador
- Tillförlitliga och säkra system och processer
- Säker vård här och nu
- Stärka analys, lärande och utveckling
- Öka riskmedvetenhet och beredskap

Strategi för patientsäkerhet

Region Gävleborgs strategi för ökad patientsäkerhet syftar till att beskriva det långsiktiga och systematiska patientsäkerhetsarbetet genom att peka ut mål och riktning som kan/ska integreras i styrning av verksamheterna.

Vision

God och säker vård – överallt och alltid.

Övergripande mål

Ingen patient ska drabbas av vårdskada.

Dokumentnamn: Strategi för ökad patientsäkerhet, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Dokument ID: 09-802678

Revisionsnr: 1

Prioriterade områden

Med en gapanalys som grund har följande fokusområden tagits fram i dialog med ledning på olika nivåer, kvalitetssamordnare, patientsäkerhetsenheten och brukarorganisationer:

- **Adekvat kunskap och kompetens**
- **Patienten som medskapare**
- **Tillförlitliga och säkra system och processer**
 - **Säkra processer mellan aktörer**
 - **Säkra processer i vård och behandling**

Inom ovanstående områden förväntas varje verksamhetsområde ha egna aktiviteter och mål som systematiskt följs upp.

Grundläggande förutsättningar och fokusområden tillsammans med mål

1. Engagerad ledning och styrning

En förutsättning för en säker vård är en engagerad, kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer – från den politiska nivån till operativa chefer och ledare i den patientnära verksamheten. Förutsättningar måste finnas för ett hållbart och kompetent ledarskap som på ett ändamålsenligt sätt eftersträvar en hög patientsäkerhet.

Mål:

- Tydlig organisationsstruktur och ansvarsfördelning för patientsäkerhetsarbetet från högsta ledning till enhetsnivå
- God kunskap hos ledning och chefer om Regionala handlingsplanens mål

2. En god säkerhetskultur

Säkerhetskulturen kännetecknas av ett aktivt arbete med att identifiera risker och skador, samt ett öppet arbetsklimat där personalen tryggt kan rapportera, diskutera och ställa frågor om patientsäkerhet.

Mål:

- Hållbart säkerhetsengagemang följs upp och aktiviteter vidtas utifrån resultat
- Daglig uppföljning av risker för att säkerställa patientsäkerheten på alla nivåer
- Patientsäkerhetsdialoger genomförs i alla verksamhetsområden

3. Adekvat kunskap och kompetens (prioriterat område)

Adekvat kunskap och kompetens hos hälso- och sjukvårdspersonalen tillsammans med en tillräcklig bemanning är förutsättning för säker vård. Med kunskap om patientsäkerhet kan medarbetare och chefer ställa medvetna krav på och verka för en säker arbetsplats för både sig själva och patienterna.

Dokumentnamn: Strategi för ökad patientsäkerhet, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Dokument ID: 09-802678

Revisionsnr: 1

Mål:

- Nya chefer ska under första arbetsåret som chef genomföra patientsäkerhetsutbildningen som anordnas av Patientsäkerhetsenheten.
- Samtliga chefer och medarbetare bör genomföra Socialstyrelsens utbildning i patientsäkerhet som finns i Kompetensportalen
- Medarbetare ska alltid ha rätt utbildning och kompetens för sina arbetsuppgifter
- Vid förändringar i bemanning, arbetssätt och omfördelning av arbetsuppgifter ska riskbedömning utföras

4. Patienten som medskapare (prioriterat område)

Patienter och närstående ska ges möjlighet till delaktighet i vården, som så långt som möjligt ska utformas, beslutas och genomföras i samråd genom ett personcentrerat arbetssätt.

Mål:

- Ett personcentrerat arbetssätt finns så att patienters och närståendes kunskap, erfarenheter och resurser tas till vara i patientens vård
- Patienter och närståendes erfarenheter och kunskaper ska tas till vara i de förbättrings- och förändringsarbeten som genomförs inom hälso- och sjukvården

Fokusområden**1. Ökad kunskap om inträffade vårdskador**

Identifiering och mätning av vårdskador ger underlag för analys av bakomliggande orsaker på systemnivå för att kunna vidta adekvata åtgärder för förbättringar. Kunskap om förekomst av vårdskador samt vårdskadeprevention ges i form av utbildningsinsatser, lättillgänglig statistik, uppföljning och tydlig målformulering i verksamhetsplanen.

Mål

- Enheten för patientsäkerhet och vårdkvalitet informeras alltid om allvarliga risker och allvarliga händelser i verksamheterna
- Risk för eller inträffade allvarliga händelser ska utredas av verksamheten så att bakomliggande orsaker på systemnivå identifieras och adekvata, effektiva åtgärder vidtas samt följs upp strukturerat
- Medarbetare som varit delaktiga i allvarliga händelser ska erbjudas stöd för att bibehålla psykologisk trygghet i patientsäkerhetsaspekt
- Indikatorer i hälso- och sjukvårdens verksamhetsplan inom vårdskadeområdet ska på verksamhetsnivå/enhetsnivå mätas och analyseras. Vid behov ska åtgärder vidtas.
- Analys och sammanställning och uppföljning av vidtagna åtgärder vid vårdskador och avvikelser ska ligga till grund för förbättringsåtgärder.

Dokumentnamn: Strategi för ökad patientsäkerhet, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Dokument ID: 09-802678

Revisionsnr: 1

2. Tillförlitliga och säkra system och processer

Säkra processer mellan aktörer (prioriterat område)

Det är viktigt att skapa förutsättningar för en sammanhållen vård där kontinuiteten för patienten säkerställs. Ett effektivt samarbete kring ”vårt gemensamma ansvar för vår gemensamma patient” förutsätter strukturer och processer som underlättar handlingskraft och förmåga att lösa problem när de uppstår.

Mål:

- Att identifiera kulturella och organisatoriska hinder för en sömlös personcentrerad vård skall vara högsta prioritet i allt utvecklings- kvalitets och effektiviseringsarbete.
- Risker för vårdskador i vårdens övergångar ska identifieras, analyseras och åtgärdas

Säkra processer i vård och behandling (prioriterat område)

Ett systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete är nödvändigt för att skapa en god vård och för att förebygga att patienter drabbas av vårdskador. Den pågående omställningen av vårdens organisation till mer öppenvård och Nära vård, den snabba kunskapsutvecklingen och den tekniska och digitala utvecklingen innebär att hälso- och sjukvården behöver ompröva etablerade processer och arbetssätt, lokaler och utrustning samt behov av bemanning och kompetens.

Mål:

- Ökad tillgänglighet till den vård som patienten behöver
- Minskat antal undvikbara vårdskador
- Riskanalyser genomförs när omställning av vårdens organisation görs i syfte att identifiera patientsäkerhetsrisker
- Struktur ska finnas för utfasning av icke evidensbaserade metoder/arbetssätt

3. Säker vård här och nu.

Vårdorganisationen ska vara resiliert, det vill säga ha förmåga och kunskap att upptäcka risker och att kunna reagera och agera vid oförutsedda händelser eller störningar.

Mål:

- Arbetssätt där man strukturerat och kontinuerligt följer upp risker för att öka patientsäkerheten
- Arbetssätt som stödjer en ökad diagnostisk säkerhet
- Beredskap att göra adekvata insatser vid oförutsedda händelser eller störningar

4. Stärka analys, lärande och utveckling.

Genom ökad systemförståelse om bakomliggande orsaker till vårdskador samt ett stärkt förebyggande patientsäkerhetsarbete med hjälp av adekvata analyser kan förutsättningarna för en säker vård ökas.

Dokumentnamn: Strategi för ökad patientsäkerhet, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Dokument ID: 09-802678

Revisionsnr: 1

Mål:

- Händelseanalyser används för att sprida lärande och ligga till grund för förbättringsarbete
- Adekvata indikatorer inom vårdskadeområdet följs och analyseras
- Stratsys patientsäkerhetsmodul används som verktyg för uppföljning och utveckling av vården

5. Ökad riskmedvetenhet och beredskap.

Hälso- och sjukvården ska flexibelt kunna anpassas till kortsiktigt eller långsiktigt förändrade förhållanden med bibehållen funktionalitet, hållbarhet och säkerhet. Exempel på detta är omställning till nära vård och digitalisering av vårdtjänster, förändrad resursfördelning som kräver omprioriteringar i verksamheten, förändringar i sjukdomspanoramat eller minskad tillgång till vårdpersonal med adekvat kompetens.

Mål:

- Välutvecklad organisation för teamträning och simuleringsövningar för att klara påfrestningar med bibehållen patientsäkerhet
- God beredskap för perioder av ökad arbetsbelastning, bristande kompetensförsörjning, tekniska störningar och leveransproblem för läkemedel, medicinsk teknisk utrustning eller material.
- Kontinuerligt arbete med vertikala - och horisontella prioriteringar på alla nivåer

Del 2: Det systematiska strategiska patientsäkerhetsarbetet

Patientsäkerhetsarbetet ska bedrivas systematiskt (Patientssäkerhetslagen 2010:659), vilket innebär att det ska finnas en koppling mellan mål, strategier och valda angreppssätt och metoder. I detta avsnitt beskrivs hur arbetet i Region Gävleborg utförs.

Ett systematiskt arbetssätt innebär att identifiera förbättringsbehov, initiera åtgärder och utvärdera effekten av åtgärderna, så att uppsatta mål uppnås.

Stratsys patientsäkerhetsmodul används som verktyg för att strukturera och följa upp arbetet. I modulen beskrivs hälso- och sjukvårdens övergripande mål tillsammans med verksamhetsområdenas- och verksamheternas egna aktiviteter, mål och åtgärder.

Uppföljningar och dialoger

Patientsäkerhet och vårdkvalitet ansvarar för att uppföljningar och dialoger sker enligt nedan beskrivna plan. Syftet är att identifiera och analysera behov av förbättringar samt att utvärdera effekterna av de aktiviteter som genomförs. Ett annat syfte är att initiera stödåtgärder när behov finns av det samt att rapportera utfallen till HSD och HSL och föreslå eventuellt vidare mer ingripande åtgärder.

Patientsäkerhetsberättelse

Varje verksamhetsområde skriver en egen patientsäkerhetsberättelse, vilka sedan är underlag till den regionala patientsäkerhetsberättelsen. Den regionala patientsäkerhetsberättelsen ska enligt lag vara fastställd 1 mars.

Dokumentnamn: Strategi för ökad patientsäkerhet, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Dokument ID: 09-802678

Revisionsnr: 1

Delårsrapport patientsäkerhet till hälso- och sjukvårdsledning

Rapport och analys av regionens patientsäkerhetsarbete, genomförs av Patientsäkerhet och vårdkvalitet. Rapporten delges till HSD som sedan informerar verksamhetschefer.

Rapport HSL+

Rapport utifrån uppsatta mål och indikatorer enligt handlingsplanen.

Uppföljning per verksamhetsområde

Regelbunden uppföljning av mål och stöd avseende aktiviteter kopplade till patientsäkerhet på verksamhetsnivå genomförs av chefläkare/chefsjuksköterska.

Patientsäkerhetsronder

Syftet med patientsäkerhetsrond och dialog är att uppmärksamma verksamhetsområdets arbete med patientsäkerhetskulturen, stötta det strategiska patientsäkerhetsarbetet inom verksamhetsområdet samt ge aktuell verksamhet utrymme för dialog om patientsäkerhet mellan verksamhet/patientsäkerhet/HR och högsta ledning. Patientsäkerhetsrondernas struktur initieras, processas och utvärderas av patientsäkerhetsenheten. De aktiviteter och förbättringsåtgärder som blir resultatet av ronderna följs upp enligt strukturen beskrivet ovan.

Kopians giltighet garanteras enligt utskriftsdatumet

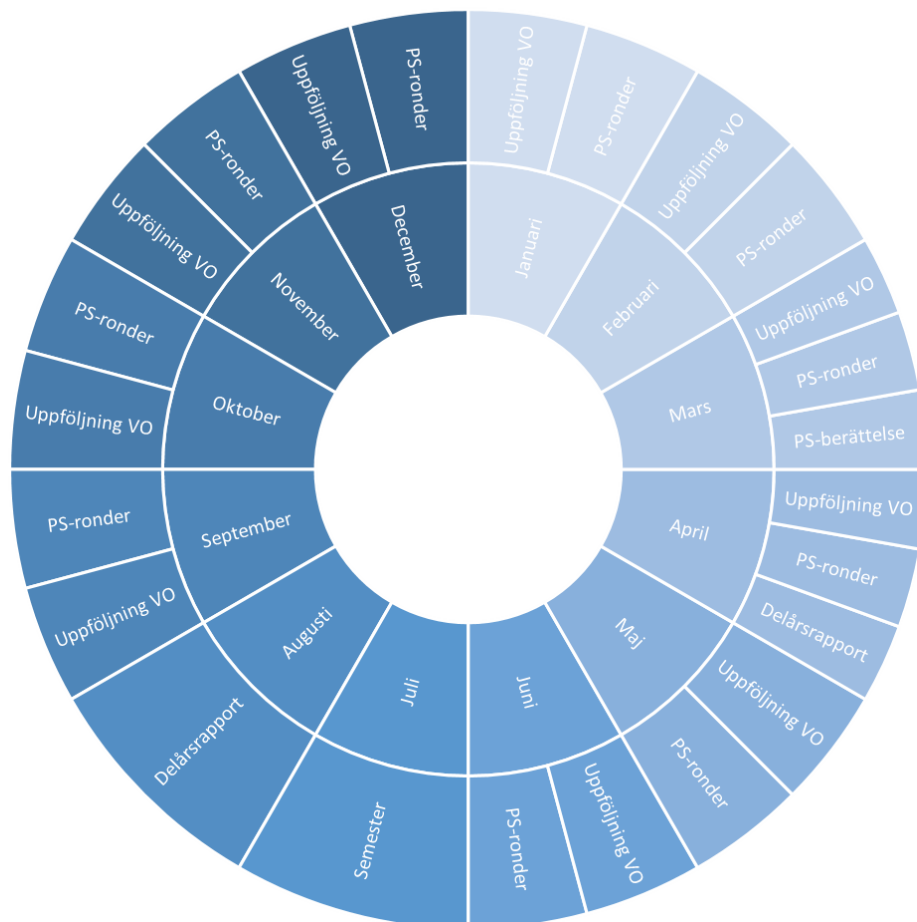
Dokumentnamn: Strategi för ökad patientsäkerhet, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Dokument ID: 09-802678

Revisionsnr: 1

Bilaga

Årshjul Patientsäkerhet

Figur 1: Beskrivning av uppföljningar i ett årshjul

Kopians rättigheter